

дослідження серед керівників аптек. При аналізі питань анкети було виявлено, що 38% респондентів знайомі з системою управління якістю за моделлю стандарту ISO 9001. Серед них 12% респондентів вказали, що знайомі з цією системою з наукової конференції, 11% - з наукового журналу, 15% - з курсів підвищення кваліфікації. На питання «Хотіли б Ви впровадити систему управління якістю за моделлю стандарту ISO 9001 в вашій аптеці?», 32% респондентів відповіли «так». У якості переваг, які б хотіли отримати від впровадження стандартів сертифікату ISO 28% опитуваних вказали на зміцнення конкурентних позицій аптеки, 24% - на підвищення якості продукції та послуг, 20% - на підвищення відповідальності і дисциплінованості персоналу. При впровадженні стандартів сертифікату ISO 9001 12% респондентів хотіли би вплинути на характер взаємин між керівниками і підлеглими, 12% - на добробут співробітників, 20% - на характер взаємин між підрозділами, 32% - на ступінь зацікавленості співробітників у справах аптеки. Одержання сертифікату на основі ISO 9001 входить у план розвитку 21% опитувальних керівників аптек. Отже, сучасні керівники аптек розглядають впровадження систем управління якістю за міжнародним стандартом ISO 9001 та одержання сертифіката на його основі, як захід для забезпечення конкурентних переваг у роздрібному сегменті вітчизняного фармацевтичного ринку.

МІСЦЕ ФІЗИЧНОЇ ТА КОЛОЇДНОЇ ХІМІЇ У СУЧАСНІЙ ФАРМАЦІЇ

Васильєва А.Д.

Науковий керівник: к.фарм.н. Юрченко І.О.
Запорізький державний медичний університет
Кафедра фізикоколоїдної хімії

Для майбутнього провізора необхідні знання, за допомогою яких можна контролювати якість лікарських речовин, визначати їх справжність, умови зберігання, а також відомості про способи отримання та властивості нових лікарських засобів. Ця інформація викладається в ряді дисциплін, одне з базових місць серед яких займає фізична та колоїдна хімія. Мета роботи – визначення ролі та обсягу викладання фізичної та колоїдної хімії при підготовці сучасного фахівця з фармації. Взагалі, хімічна підготовка на фармацевтичному напрямку є ключовою не тільки в Україні – вона займає головне місце і в навчальних планах низки країн ЄС, США, Канади, Японії тощо. Фізична хімія – галузь науки, що вивчає хімічні явища та процеси на основі загальних принципів фізики з використанням фізичних експериментальних методів. Колоїдна хімія – це наука, що вивчає поверхневі явища та дисперсні системи. Своєрідність властивостей дисперсних колоїдних систем обумовлено впливом поверхні, розмір якої в цих системах настільки великий, що значна частка всіх структурних елементів речовини виявляється на межі поділу фаз. Найбільш яскраво вплив поверхні на властивості проявляється в наносистемах, об'єктах сучасних нанотехнологій, в яких частка речовини, що знаходиться в поверхневих шарах, виключно велика і тому саме поверхневі явища стають домінуючими і визначають характерні властивості цих систем. Питання раціональної технології, зберігання, підвищення ефективності терапевтичної дії ліків також пов'язані з рівнем і досягненнями фізичної хімії поверхневих явищ і дисперсних систем. Очевидний взаємозв'язок фізичної та колоїдної хімії з профільними фармацевтичними дисциплінами: фармацевтичною хімією, технологією ліків, фармакогнозією. Також широке коло питань, в тому числі стосовно до біологічних систем, що вивчаються та вирішуються фізичною та колоїдною хімією дозволило відокремити від неї окремий розділ біофізичної та медичної хімії. У новому стандарті вищої фармацевтичної освіти значення фізичної та колоїдної хімії залишається значним, оскільки набуття студентами знань з хімічних основ дії ліків, функціонування організму дозволить поліпшити фармацевтичну опіку в цілому.

ФІТОХІМІЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ARTEMISIA TAURICA WILLD.

Ведерникова К.В., Мазулін Г.В.

Науковий керівник: проф. Мазулін О.В.
Запорізький державний медичний університет
Кафедра фармакогнозії, фармацевтичної хімії та технології ліків ФПО

Метою дослідження було: встановлення кількісного вмісту та компонентного біологічно активних речовин трави полину таврійського (*Artemisia taurica* Willd.), якій росте в умовах півдня України. Види роду *Artemisia* L. відомі застосуванням у медицині як покращуючі травлення, спазмолітичні, протизапальні, ранозагоюючі, протимікробні, протигельмінтні та жовчогінні засоби. З трави *A. taurica* Willd. одержують якісну ефірну олію високої якості для харчовій та косметичній промисловості. Трава рослини також містить маловивчені флавоноїди та гідроксикоричні кислоти. Дослідження хімічного складу проводили методами: ГРХ (Agilent Technologies 6890N з МС–детектором 5973N), ВЕРХ (Agilent Technologies 1100 термостатом G13116A и МС–детектором G1316A). Для аналізів використовували стандартні зразки флавоноїдів, гідроксикоричних кислот, азуленів, розчинники та реактиви в відповідності з вимогами ДФ XI и ДФУ. Траву полину таврійського було заготовлено протягом вегетаційного періоду 2013–2014 рр. (липень-червень) в умовах південного сходу України. Сушіння проводили повітряно – тінювим методом ($t = 30-35^{\circ}\text{C}$). Встановлено, що вміст ефірної олії складав до $3,60 \pm 0,30\%$ (26 компонентів), флавоноїдів та гідроксикоричних кислот (7 речовин), амінокислот до 16, неорганічних